

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
— Uredništvo: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6, Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „JUTRO“ izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
ročna se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4., po raznašal-
cih dostavljena Din 5. mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

PRESEDNIK DR. STOJADINOVIC O ZAGREBSKEM SPORAZUMU

Programatičen govor na kongresu omladine JRZ — „Omladina JRZ je torišče jugoslovenstva“ — Odločna borba za narodno in državno edinstvo

Beograd, 24. oktobra. a. Danes je bil v Beogradu kongres omladine JRZ. Glavna prirediteljica je bila na igrišču Beogradskega sportskega kluba. Prisostvovalo ji je več ministrov s predsednikom vlade in predsednikom JRZ dr. Stojadinovićem na čelu. Zbrani omladinci so dr. Stojadinovića privedli velike ovacije. Predsedoval je predsednik omladine JRZ bivši minister dr. Rogić, ki je takoj po otvoritvi dal besedo predsedniku vlade dr. Stojadinoviću. Ta je v svojem govoru najprej omenil svoje potovanje v Pariz in London ter podčrtal ugodno mednarodno pozicijo Jugoslavije. Nato je bodril mladino, naj ostane zvesta načelom narodnega in državnega edinstva, ene in nedeljive Jugoslavije ter monarhije za narodno dinastijo Karadjordjevičev. Dotaknil se je problema samouprave in končno razpravljaval o zagrebškem sporazumu, o katerem je ob tej priliki prvič službeno spregovoril. Predsednik dr. Stojadinović je med drugim izjavil:

Vi ste prva generacija mlade Jugoslavije. Vi sami niste poznali stare majhne Srbije, ne stare hrvatske, ne stare Slovenije. Vi ste se rodili v novi veliki Jugoslaviji, ki se je samo zaradi vas razvijala in utrjevala. V bodoče se bo razvijala tako, kakor boste delali vi, njena prva generacija. To dejstvo vam nalaga vaša veliko življenjsko nalogo. Mladina JRZ ni samo za paradu, nego je instrument resnega dela, torišče jugoslovenstva. Naša omladina mora z vso odločnostjo čuvati edinstvo in nedeljivost naše države in našega naroda. Zato najodločneje obsojamo vse, kar ustvarja sovraštvo med brati.

Ko pa se vrnete domov, povejte prijateljem in nasprotnikom, da se je v Beogradu vršil zbor mladine JRZ. Na tem zboru smo potrdili vero ter zvestobo programu in statutu JRZ. Naša stranka je za monarhi-

jo in za narodno dinastijo Karadjordjevičev! Naša stranka je za eno in nedeljivo, nikoli deljivo Jugoslavijo! Naša stranka je za narodno in državno edinstvo! Toda naša stranka bo v svojem delu vedno upoštevala, da so o zemlja, iz katerih se je naša država sestavila, v preteklosti živela svoje posebno življenje in si s časom ustvarile svoje posebne običaje, upravne, politične in druge. Da bi se razvila in ojačila zavest državnega in narodnega edinstva, da bi se čimbolje in čim modreje odpravljale in manjšale razlike, ki nam jih je dolga in neenaka preteklost zapustila kot dediščino, smatra naša stranka, da je za doseg tega cilja edina pravilna politična metoda ta, da delujemo počasi, postopno in premišljeno, da se izognemo preživim metodam nasilja in grobe moči, ker se po taki poti ne bi mogla ustvariti nova zvesta. Zato je treba spoštovati vsa tri imena našega naroda srbsko, hrvatsko in slovensko, kakor tudi enakopravnost priznanih ver, običajev in tradicij. Stranka si bo prizadevala, da se državno delo organizira in izvaja na način, ki ne bo dal nobenega povoda opravičenim pritožbam, niti privedljanju enih na račun drugih. I Srbi i Hrvati i Slovenci se morajo zavedati, da je to njihova skupna država, da jo morajo zato vsi enako ljubiti in podpirati.

Naša stranka smatra načelo samouprave v širokem obsegu za najboljši sistem za ureditev državne uprave. Državno vodstvo in državno upravo je treba tako organizirati, da se posameznim pokrajinam da možnost, da sami urede svoje lokalne potrebe, upravo, gospodarske, finančne, kulturne in druge, kolikor so vezane na te pokrajine, in to na način, spritko katerega ne bodo nastala nikakšna nasprotja med lokalnimi upravami in upravo države. Vsa področja državnega življenja morajo biti dostopna

i Srbom i Hrvatom i Slovincem in z vsemi kraji v državi se mora enako postopati.

V času, ko se toliko govori o sporazumu Srbov in Hrvatov, sem smatral za potrebno, da vas opozorim na naslednje osnovne vidike naše stranke, na področju notranje ureditve države. O tej ureditvi se razpravlja že skoraj 20 let. Skupine tako zvane združene opozicije razpravljajo o tem vprašanju z bivšo KDK že več ko dve leti v popolni svobodi in brez vsake ovire z naše strani. Kakšen pa je rezultat teh razgovorov? Spoznali smo ga po onem sporazumu, ki je bil obavljen ob tretji obletnici smrti našega največjega kralja. In v tem sporazumu ni sporazuma za ureditev vsega onega, kar se imenuje hrvatsko vprašanje. Če se za to ureditev po tolikih razgovorih in pogajanjih ni našla rešitev, kako naj se najde tedaj ko naj bi se sestala v sporazumu omenjena konstituenta. In če se ne doseže sporazum, kaj bo potem z našo veliko domovino, za katere ustvaritev so bila žrtvovana toliko človeška življenja in ki je bila ideja vseh slavni generacij Srbov, Hrvatov in Slovincem, vseh Jugoslovenov? Ko si zastavljamo to vprašanje na našem mladinskem kongresu, smatram in to smatram tudi celokupno vodstvo naše stranke, to smatramo tudi naša podpredsednika dr. Korosec in Spaho, da se IRZ nikakor ne more pridružiti nobeni akciji, ki bi imela namen spreminiti sedanje ustavno stanje na način in s sredstvi, ki v ustavi niso predvideni. Mi smo prisegli na današnje ustavo in mi bomo kot pošteni ljudje svojo prisego in svojo besedo kralju izpolnili. Toda to nas vendar ne moti in nas nikakor ne more zadržati, da ne bi v današnjih prilikah z dobro voljo in s sodelovanjem z vsemi ustvarili ono osnovno idejo, po kateri vsi težimo, namreč idejo stvarne enakopravnosti medsebojnega spoštovanja in iskrenega prijateljstva.

Hud karambol pri Ptuj

Na ovinku pred Hajdino sta treščila skupaj avtomobila ge. Scheidbachove iz Maribora in tovarnarja Westna iz Celja

Ptuj, 24. oktobra

Na državni cesti, ki vodi od Ptuja proti Mariboru, se je danes popoldne primeril strahotni karambol, ki žalostno izpopolnjuje serijo prometnih nesreč v zadnji dobi. Iz Maribora se je peljala proti Ptuj v odprtem osebnem avtu znamke Opel št. 2-623 ga. Scheidbachova, lastnica knjigarne v Gosposki ulici v Mariboru. Sofirala je sama, z njo pa sta se peljala njena kuharica Sofija Kratzerjeva in njen prijatelj dr. Gmeiner.

Od nasprotne strani pa se je peljal v krasnem novem šestdesetnem avtomobilu tipa Maybach sofer znanega tovarnarja Westna iz Gaberja pri Celju. Limuzina je bila prazna, ker je sofer bil ravno na poti v St. Janj na Dravskem polju po svoja gospodarija in njegove prijatelje, ki so se mudili v Westnovem revirju tam okrog na lovu. Ni se ugotovljeno, po čegavi krivdi je prišlo do nesreče. Skratka: na ovinku pri Hajdini sta avtomobila trčila drug v drugega, s strahovito silo. Iz Opela sta padli gospe Scheidbachova in Kratzerjeva ter obležali s hudimi poškodbami dr. Gmeiner pa je k sreči dobil lažje poškodbe, dočim se soferju ni zgodilo nič hudega. Gospe Scheidbachova je zlasti tožila o poškodbah na glavi ki so bile tudi vidne, še bolj pa o notranjih poškodbah, iz česar bi se dalo sklepati, da je najbolj prizadeta v bližini hrbtnice.

Po karambolu pa je bil tudi strahotni pogled na obe vozili. Opel je popolnoma razbit, domala se je razčesnil na dvoje. Vozilo je bilo sicer že precej staro, vendar še popolnoma v redu in se lahko škoda ceni na 30.000 Din. Westnova limuzina Maybach je takisto močno prizadeta, razbit je njen prednji del in se lahko škoda ceni na najmanj 10.000 Din. Limuzina je šele pred par dnevi prišla iz tovarne in je veljala 250.000 Din. Seveda je popolnoma novo močno in zaprt vozičko lahko tako močno treščilo v stari Opel, da se je ta kar se-

sedel, iz česar pa se ni mogoče sklepati o popolni krivdi Westnovega soferja.

Obe ranjenki so kmetje, ki so takoj prihтели na pomoč, prenesli v prvo hišo, na Senekovičovo domačijo. Obveščeni so bili tudi reševalci iz Ptuja in Maribora, ki so jadrno hiteli na pomoč. Bližkovito se je med tem že razširila novica o katastrofi po vseh bližnjih krajih in se je na usodnem ovinku kmalu zbrala velika množica ljudi, zlasti iz Ptuja. Obe ranjenki so ptujski reševalci previdno naložili na svoj reševalni avto in ju odpeljali v Maribor. Gospe Scheidbachovo so po njeni želji izročili v sanatorij primarija dr. Cerniča, kuharico Kratzerjevo pa so zapeljali v splošno bolnišnico. Povsod so se zdravniki potrudili, da jima olajšajo bolečine in ju ohranijo pri življenju.

Razbiti avto so spravili na neko parcelo v Hajdini, limuzino pa so zavlekli v Ptuj. Na kraj nesreče so med prvimi prihтели tudi orožniki iz Hajdine, ki so zlasti vse priče in skušali ugotoviti krivdo. Eden izmed obeh vozačev je nedvomno moral voziti po napačni strani. Domneva, da bi bil eden ali drugi avto na ovinku spozel po cesti, ni upravičena, ker je cesta takrat bila še suha, deževati je jelo šele po 16. uri. Preskava se vestno nadaljuje in bo krivda nedvomno dognana, čim bodo lahko zaslišani vsi štirje prizadeti.

Pod tramvaj je padel

Ljubljana, 24. oktobra
Nocoj ob 21. uri so bili ljubljanski reševalci poklicani na Tržaško cesto, da prepeljejo z avtom nekega ponesrečenca v bolnišnico. Ponesrečenec je Ivan Jaklič, star kakih 25 let. Šel je ob tramvajski progi, a v bližini policijske stražnice na Glincah ga je zajel tramvaj in ga močno poškodoval. Ponesrečenca so jadrno prepeljali v bolnišnico, policija pa je takoj izvršila vse potrebne poizvedbe, da ugotovi, kako je prišlo do nesreče.

Prevrat v Ekvadorju

Vojska se je polastila oblasti in proglasila dosedanjega vojnega ministra za diktatorja

Quito, 24. oktobra. d. Predsednik republike Paes je podal ostavko in izročil vso oblast predsedniku republike parlamentu. Do tega je prišlo zaradi hudih nasprotstev med vojsko in parlamentom. Predsednik republike se je na ta način hotel izogniti hujšim komplikacijam, toda še predno je mogel parlament sprejeti

kakšne sklepe, se je polastila vse oblasti vojska in proglasila generala Alberta Enricosa, dosedanjega vojnega ministra, za diktatorja. General Enricos je takoj sestavil novo vlado, v kateri so izključno oficirji. Obenem je razpustil parlament in proglasil obsedno stanje.

Španski republikanci še ne mislijo na predajo

Posvet republikanskih voditeljev v Barceloni

Valencija, 24. oktobra. AA. Snoči se je vršila v Barceloni važna konferenca republikanskih odgovornih politikov. Poleg večjega števila članov katalonskega generalidada in valencijskih ministrov sta ji prisostvovala tudi Negrin in Companys. Na koncu je bil objavljen komunique, ki pravi, da so vrhovni zastopniki španske republike sklenili, na podlagi obče želje zastaviti vse, ki jih zahteva sedanja situacija, da se doseže skrajni smoter in premagajo uporniki. Komunique pravi dalje, da ostanejo za Katalonijo tudi še nadalje v veljavi vsa jamstva glede njene avtonomije. Na konferenci so proučevali predvsem možnosti čim bolj enotne akcije obeh vlad za dovršitev zaprežete dela in končno izvojevanje svobode vsemu španskemu narodu. Po konferenci je Companys spremljal Negrina do njegovega avtomobila in mu želel srečno pot nazaj v Valencijo.

Odkrita zarota

Barcelona, 24. oktobra. AA. Po nekem komuniqueju tukajšnje policijske uprave so oblasti izsledile veliko vojnisko organizacijo, ki je bila pod vodstvom upornikov. Svoje delo je razširila po vsem ozemlju španske republike. Njeno glavno središče je bilo v Perpignan. Iz zaplenjenega materiala

izhaja, da so člani organizacije organizirali tudi sabotažo. Uničevali so razne republikanske vojske objekta, tako predvsem mostove in ceste. Pripravljali so tudi atentate na člane republikanske vlade in šefe republikanske vojske.

Španci beže iz Španije

Pariz, 24. oktobra. AA. Iz Asturije prihajajo v razne francoske luke ob Atlantskem oceanu vedno novi begunci. Tako so v Saint Nazaire včeraj prispele iz Gijona tri španske ladje s 500 miličniki in večjim številom vladnih oficirjev ter drugih uglednih osebnosti, med njimi komunistični poslanec Mancho, socialistični poslanec Amolitia in poveljnik severne vojske general Laranaga. V Royenu je pristal španski parnik Alfredo prav tako iz Gijona z 200 oficirji in vojniki. S tem parnikom se je pripeljal tudi večje število ranjenecov. V luki Baroche je pristal španski parnik Larena s 800 miličniki, 4 ženami in nekimi otroki. Vsi ti begunci so izjavili, da se je v bližini Gijona več ladij z majhno tonažo, zaradi preobremenjenosti po topline. Nekatera so nacionalistična letala in vojne ladje tudi bombardirale. Z velikim motornim člonom se je v neki ribiški pristan blizu Campera pripeljala nadaljnih 118 miličnikov.

Jugoslavija in Francija sta vedno skupno na braniku miru

Beograd, 24. oktobra. e. Danes popoldne so bile velike manifestacije francosko-jugoslovenske prijateljstva v zvezi z obiskom francoskih rezervnih oficirjev. V spremstvu zatopnikov jugoslovenskih rezervnih oficirjev in bojevnikov so se francoski gostje podali najprej pred spomenik borecem padlim v obrambi Beograda ter položili pred spomenik krasen venec. Nato so odšli na francosko vojsko pokolišče in položili tam tri venec, od tam pa so se podali na Kalimegdan pred spomenik hvaležnosti Franciji, kjer je bilo manifestacijsko zborovanje. V imenu združenja jugoslovenskih rezervnih oficirjev in bojevnikov je govoril podpredsednik Dobrivoje Stojadinović, ki je v svojem govoru poudaril veliko prijateljstvo med francosko in jugoslovensko vojsko in zaključil svoj govor z vzklikom Fran-

ciji in francoskemu narodu, godba pa je zagrala maršeljce. Nato je spregovoril v imenu francoskih rezervnih oficirjev de Ferry, ki je slavil na bojnih poljih preizkušeno za živno med Francijo in Jugoslavijo ter naglašal, da se je to zavezništvo po vojni še bolj poglobilo in da sta Francija in Jugoslavija skupno na braniku miru. Svoj govor je zaključil z vzklikom jugoslovenski vojski in Jugoslaviji, godba pa je zagrala jugoslovensko državno himno. Opoldne je bil na čast francoskim gostom prirejen banket, popoldne pa so si ogledali zanimivosti mesta in okolice. Sotri se bodo podali na Oplanc, da se poklonijo na grobu kralja Udeinitelja.

Zemunska vremenska napoved: (V)isno, mestoma deževno. Prevladoval bo dokaj močan južni in jugovzhodni veter.

Japoncem prede trda

Kitajci so jih na vseh frontah potisnili v defenzivo in jih na vsej črti prisilili k umiku

LONDON, 24. oktobra. d. Iz Sanghaja in severne Kitajske prihajajo vesti potrjujejo, da se je vojaški položaj Japoncev na Kitajskem zadnje dni hudo poslabšal. Japonci se morajo na vsej črti umikati. Pred Sanghajem, koder so Japonci zastavili vse svoje sile, se jim ni posrečilo niti na eni mestu prodreti kitajske fronte, pač pa so imeli hude izgube na ljudeh in materialu. Kitajcem se je celo posrečilo priti Japoncem pri Tašangu za hrbet tako, da grozi sedaj Japoncem na tem odseku obkolitev in jim je tudi odrezan umik.

V severni Kitajski so prišli Japonci v take stiske, da so bili zaradi vedno hujšega pritiska kitajskih čet prisiljeni umakniti svoje čete z Jemenskega prelaza, ker se je za hrbtom Japoncem razvila gverilska vojna in so jim Kitajci na ta način onemogočili ves dovoz. Iz Mandžurije prihajajo poročila o vedno številnejših uporih. Mandžurske čete se nočejo boriti proti Kitajcem in odrekajo pokorščino.

Vesti japonske agencije, da je prišlo v Sanghaju do spopadov med kitajskimi in angleškimi četami in mednarodni koncesiji, se z angleške strani najodločneje demantirajo. Hud udarec za Japonce pomeni tudi sklep guvernerja pokrajine Sautung generala Hanfučuja, da se pri-truži četam nan-

kiške vlade proti Japoncem. Japonci so spritko njegovega dosedanjega precej pasivnega zadržanja pričakovali, da bodo mogli mirno prodirati skozi to pokrajino, kar bi jim zelo olajšalo vojne operacije na severnem Kitajskem. Sedaj pa priznavajo tudi japonski vojaški krogi, da ustvarja sklep guvernerja Sautunga povsem nov položaj, ki sili japonce, da podvoje svoje čete v tem delu Kitajske, ker jim sicer grozi neizbežen poraz. Odločitev guvernerja Sautunga pa tudi kaže, da je nacionalna zavest pri Kitajcih že visoko razvita in da so japonski vojaški krogi s tem premalo računali.

Po najnovejših poročilih tiskovnega oddelka vrhovnega japonskega poveljstva ni v bližini bodočnosti pričakovati nove japonske ofenzive. V svojih poročilih opozarja vrhovno poveljstvo na slabo vreme, neugodne terenske prilike in odpor številčno močnejše kitajske vojske. Vse te okoliščine zahtevajo daljši čas za pripravo nove ofenzive. Predvsem pa bo treba znatno ojačiti japonsko vojsko v posameznih sektorjih severne fronte.

Japonci računajo, da razpolagajo Kitajci v pokrajinah severne Rurvene reke z 62 divizionami odtodno 500.000 vojak. Japonci so ugotovili, da se okrog Hsingtauva v kitajskih vrstah bore tudi žene.

Kralj Karol obišče dr. Beneša

Praga, 24. oktobra. b. Rumunski kralj Karol se bo v začetku novembra kot gost češko-slovaškega prezidenta dr. Beneša udeležil lova v gozdu ob Beneševi poletni rezidenzi na Moravskem.

Kraljevske svečanosti v Sinaji

Bu-arešta, 24. oktobra. o. V Sinaji, so se danes zbrali številni rumunski in tuji odličniki, da prisostvojejo jutrišnjim svečanostim ob priliki napredovanja prestolonaslednika Mihajla v čin podporočnika. Poleg članov kraljevske rodbine in članov vladne bodo navzoči vsi maršali Rumunije in zastopniki rumunskega javnega življenja, od tujih gostov pa so se pripeljali jugoslovenski knez namestnik Pavle, švedski prestolonaslednik Gustav Adolf in belgijski prestolonaslednik Karel. Poljsko bo pri teh svečanostih zastopal maršal Rydz-Smigly, predsednika francoske republike general Georges angleskega kralja generala Jeffries, predsednika češko-slovaške republike general Sirovy, predsednika turške republike pa general Mazlam Iskari. Razen tega bodo svečanosti prisostvovali vsi vojni atašeji diplomatskih zastopstev v Bukarešti ter župani vseh rumunskih mestnih občin. Svečanost naj dokumentirano tesno poveže zaton rumunske dinastije z vojsko in narodom.

Van Zeeland se še ni odločil

Brusej, 24. oktobra. AA. »Soir« je objavil demantije, ki so bili uradno izdani in po katerih predsednik vlade van Zeeland svojim ministri-kim tovarišem ni poslal nikakega pisma, s katerim naj bi jim bil obvestil, da namerava v najkrajšem času podati ostavko. List pravi, da se zaenkrat še nič ne ve o pravih nameni ministrskega predsednika in je verjetno, da se bo poizveloval z vsemi merolajnimi činitelji, preden se bo odločil za tak korak. Ministrski svet se bo jutri pod njegovim vodstvom sestel. Verjetno je, da se bo dotlej situacija popolnoma razčistila.

Četrta Euwejev poraz

Amsterdam, 24. oktobra. i. V osmi partiji dvoboja je dr. Euwe kot črni izbral Niemcevičevu inljsko obrambo damskega gambita. Že je kazalo, da bo partija remis, češur pa se je Euwe s tverano igro ekuslal umakniti. Zaradi tega je z še v slabši položaj in se je moral v 26. potevi odati. Stanje je sed j 5:3 za Aljehina.

Škofovska konferenca v Zagrebu

Zagreb, 24. oktobra. o. Konferenca jugoslovenskega episkopata je zasedala danes samo dopoldne. Pričakuje se, da bodo po svetovanju škofov končana najkrajše v torek. Nadškofje in škofje so danes obiskali obolelega zagrebškega nadškofa dr. Bauerja.

Londonški odbor v zagati

Odločitev je sedaj v rokah vlad, zastopanih v londonškem odboru

London, 24. oktobra. d. Londonški krogi ne prijavljajo, da je zaradi nepričakovane izpremembe v stališču Italije postal položaj v londonškem odboru zpet brezupen. Francoska in angleška vlada s slej ko prej neumorno prizadevata, da bi do prihodnje seje odbora, ki je s licenca za torek popoldne, dosegli kompromis. Vsem vladam, zastopanim v londonškem odboru, so bili poslani vsi dosegljivi predlogi in predloženi dve vprašanji: 1. Ali so vlade pripravljene priznati v naprej ugotovitev, ki jih bilo v Španijo poslano komisije ugotovitve v poročilu tukajšnje prostovolje. 2. Kakšne praktične ukrepe predlagajo vlade za rešitev španskega problema.

Od odgovorov vlad je sedaj v glavnem odvisen nadaljnji razvoj v londonškem odboru. Anglija in Francija britska tudi na Moskvo, da bi se s svoje stališče in

pristala na to, da se priznajo generalu Francu pravice vojskovoje se stranke takoj, ko se začne praktično izvajati umik vojnih prostovoljev in ne šele po tem, ko bo zadnji prostovoljec znanstvi španske ozemlje. Ker morajo biti skleni londonškega odbora soel sni brez pričneta Rusije ni mogoče ničesar skleniti. Komunique, ki je bil snoči objavljen v Rimu in v katerem naglašata italijanska vlada, da odklanja vsako nadaljnjo koncesijo v poročilu Španije, je izzval v londonških krogih zelo mučen vtis.

Italijanska poslanica v Parizu in Londonu sta dines službeno obveščila francosko in angleško vlado, da je po uradnih ugotovitvah italijanske vlade v Španiji trenutno vsesra samo 40.000 italijanskih prostovoljev in da so vse drugega števila izmišljene.

„Večina narodov na svetu hoče mir“

Washington, 24. oktobra. d. Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je izdal poslanico v kateri daje smernice za proslavo obletnice premirja na dan 11. novembra. V svoji poslanici opozarja Roosevelt na kršenje zakonov in pogojev ter na naraščajoča nasprotja med narodi in državami, ki ogrožajo mednarodno varnost in vso civilizacijo. »Za-

to moramo na obletnici premirja ponovno dati poudarka svoji želji, naglašati poslanico da želimo politiko miru z uporabo vseh praktičnih sredstev za preprečitev nove vojne. Vsi moramo delati za obnovo zaupanja in reda med narodi in z vsem poudarkom naglasiti, da večina narodov vsega sveta odločno zahteva mir.«

Sportna nedelja

BSK čvrsto v vodstvu

Lep uspeh bivšega prvaka — Napad Ljubljane onemogočil pozitiven rezultat — Točke so pobrali BSK, Hašk, Hajduk, Bask in Jugoslavija

Z večerašnjimi tekmami smo stopili v drugo polovico jesenskega državnega prvenstva. Zopet je bil spored popoln. Sedaj se že vidijo obrisi, kako se bo približno razvijalo to naše najvažnejše tekmovalne v nogometu. Skoraj so že znani klubi, ki se bodo borili za prvo mesto, pa tudi ona moštva, ki bodo hotela doseči vsaj predzadnje mesto v tablici ter se tako rešila izpada iz lige.

Kdo bo prvi? To je pač ono vprašanje, ki se vleče skozi to tekmovalno kot rdeča nit. Zaradi tega je bilo tudi večeraj osredotočeno glavno zanimanje za borbo v Zagrebu med sedanjim prvacom Gradjanskim in bivšim prvacom BSK. Gradjanski je bil gotovo na boljšem, saj je igral na domačem terenu. Toda BSK je uspelo, da je porazil svojega nasprotnika na njegovem igrišču — in to v Zagrebu že nekaj pomeni. Precej je distanciral svojega prvega zagrebskega konkurenta. Dosegel je 10 točk ter se čvrsto drži prvega mesta. Gradjanski je zaradi večerašnjega poraza padel s tretjega na četrto mesto. Nahaja se sedaj v skupini treh moštev, ki imajo po šest točk, vendar mu naj bo v tolažbo to, da je vsaj med temi tremi prvi.

Bivši prvak BSK je dobil namesto Gradjanskega drug zagrebski klub, ki mu ogroža njegovo vodilno pozicijo. Je to Hašk, ki si je v Sarajevu pobral obe točki. Ako so poročila zagrebskih listov o zadnji tekmi med Slavijo in Gradjanskim o »vročih sarajevskih fleh« resnična, treba zaključiti zagrebskim akademikom »Bravo Hašk!« Sicer je bil Hašk že pred osmi dni na drugem mestu tik za petimi BSK, vendar je z zmago nad Slavijo dokazal, da je prav resen konkurent za prvo mesto. Slavija je po večerašnjem porazu padla s 5. na 6. mesto.

Za splitski rezultat so se bili že vsi vnaprej edini. Hajduk bo pobral obe točki Jedinstvu. Vendar pa se je pričakovala večja zmaga Hajduka. Te dve točki sta zadostovaly,

da so Splitski prehiteli Gradjanskega in se nahajajo sedaj na 3. mestu. Jedinstvo pa je zopet padlo na konec tabele.

Beograd je imel dve tekmi. In sicer na skupni prireditvi. V predtekmi je Bask neverjetno visoko porazil zagrebsko Concordio. Skočil se tem z zadnjega na 7. mesto, Concordia pa je izgubila eno mesto in je sedaj pred zadnjim v tablici.

Akterja druge tekme sta bila Jugoslavija in naša Ljubljana. Po poročilu, ki smo ga sprejeli, je Ljubljana zopet propustila lepo šanso, da si prinese dve točki iz tujine. Res je, da je Pepček na potovanju v Beograd zbolel in da zaradi tega ni mogel nastopiti, vendar pa je treba poudarjati, da z napadno vrsto, ki jo ima sedaj Ljubljana, ne bo trgala bogve kakšnih lovorik. Ljubljana je tudi v skupini treh moštev, ki imajo po štiri točke, vendar pa niti v tej skupini ni prva. S sedmega mesta je padla na osmega. Iz šestih tekem si je Ljubljana priborila štiri točke. Tolajši naj jo to, da je odigrala štiri tekme na tujem terenu in le samo dve doma. Torci čakajmo na prihodnje edelje in upajmo, da se bo številka 4 spremenila v 6, toda ne za Baska, ki ga bomo 31. t. m. imeli v gosteh, temveč za belo-zeleno moštvo.

Po večerašnjih tekmah je tablica naslednja:

BSK	6	5	0	1	17:7	10
Hašk	6	4	1	1	14:8	9
Hajduk	6	3	2	1	13:8	8
Gradjanski	6	2	2	2	16:9	6
Jugoslavija	6	3	0	3	8:5	6
Slavija	6	3	0	3	6:8	6
Bask	6	2	0	4	10:8	4
Ljubljana	6	1	2	3	6:13	4
Concordia	6	2	0	4	9:9	4
Jedinstvo	6	1	1	4	1:13	3

Prihodnje nedelje je spored tale:
V Ljubljani: Ljubljana : Bask v Beogradu BSK : Concordia in Jedinstvo : Slavija. v Zagrebu: Gradjanski : Jugoslavija in Hašk : Hajduk

Jugoslavija : Ljubljana 3 : 0 (0 : 0)

Beograd, 24. oktobra Na igrišču Jugoslavije sta bili danes popoldne dve prvenstveni tekmi. V prvi tekmi, o kateri poročamo na drugem mestu, je Bask zaslužen zmagal nad Concordio. Na igrišču se je zbralo okoli 5000 gledalcev. V drugi tekmi sta igrali Jugoslavija in Ljubljana. Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Jugoslavija: Spasić — Anđelković, Dimitrijević — Domoratski, Bročić, Golubović — Savić, Petrović, Lazarević, Živković, Savić II.

Ljubljana: Nemeč — Hasl, Bertoncelj I — Slapar, Pupo, Boncelj — Janežič, Zitnik II, Jež, Zitnik I, Lah.

Pepček je na potovanju v Beograd zbolel in ni mogel nastopiti. Mesto njega je igral Zitnik II. V drugem polčasu je Zitnik II menjal svoje mesto z Lahom.

Občinstvo je imelo priliko videti napeto igro, polno sreče in nesreče za eno ali drugo moštvo. Obe moštvi sta se borili za vsak meter terena, vendar je prvi polčas ostal brez gola.

Ljubljana je v prvem polčasu igrala z močnim vetrom v hrbet, ki je oviral precizno igranje. Ves prvi polčas je bila igra odprta, vendar netočno podajanje žog ni moglo prinesiti nobenemu moštvu zaželjenega uspeha. Jugoslavija je začela vehementno napadati, zlasti v začetku, vendar taktična igra ljubljanske enajstorice ni dopuščala, da bi Beograščani dosegli gol. Kmalu se vrstijo napadi Ljubljane, zlasti po krilih, ki sta venomer Spasiću nevarni. Bili so trenotki v drugem delu prvega polčasa, ko je Ljubljana potisnila skoraj vso Jugoslavijo na njeno polovico. Priznati pa se mora, da je bila obramba Jugoslavije na mestu. Jež je bil ves čas dobro krit in ni mogel priti do strela.

Vidna nervoza, ki se je polastila občinstva, se je prenesla tudi na domače igralce, ki so stalno gledali na veliko uro, ki je kazala samo še 5 minut do konca prvega polčasa. Sedaj pa Janežič nenadoma strelja iz daljave 30 m ostro v spodnji desni kot, vendar Spasić bravurozno obrani sigurno gol. Zadnje akcije Ljubljane so pokazale, da Ljubljana vendarle ni nenevaren nasprotnik. Občinstvo je tudi priznalo, da je samo sreča rešila Jugoslavijo pred prvim golom, s katerim bi najbrž tudi izgubila bitko.

V drugem polčasu je Ljubljana začela napadati z vsemi silami, čeprav je igrala proti vetru. Jugoslavija ni znala taktično izbrati svoje prednosti zaradi vetra. Ljubljanski napad se nikoli ni imel take prilike, da bi zabil gol kot v prvih 20 min. drugega polčasa pri stanju 0:0. Janežič centrira, Zitnik na levem krilu lepo ujame žogo in volley točje mimo prečke v aut. Takoj nato preigra Lah Ježa, ki je sam pred golom in strelja, zato da Spasić z lahkoto ujame. V 15. min. preigra Slapar Janežiča, ta odda Ježu, ki takoj strelja v spodnji desni kot. Žoga Spasić komaj reši v kornar, ki ostane neizbrablen. Tudi drugi kornar proti Jugoslaviji ostane neizbrablen, čeprav je bil lepo streljan. Vendar ni bilo nikogar, da bi vsaj otežkočil domači obrambi posel. Občinstvo je začelo zaradi lepih napadov navijati za Ljubljano. Ljubljana je imela mnogo prilik, a ni dala nobenega gola. Bilo je treba samo enega zgoditka, pa bi se sesulo moštvo Jugoslavije, ki je začelo žogo nabijati tja v en dan. Napad Jugoslavije je šele v 22. min. izsilil prvi kornar, ki pa je bil tudi

usodepopen za Ljubljano.

Kornar je bilo tako nepričakovano hitro streljan, da se igralci Ljubljane niso mogli postaviti pravočasno v pravilne pozicije. Žoga se je odbila od prečke, na glavi Lazarevića, ki jo je potisnil v mrežo. Stane in Hasl nista mogla izdržati tega pritiska vsega domačega napada. Reči se mora, da so napadali Jugoslavije zaradi z

resnici pravi naskok na ljubljanski gol, čeprav so si med seboj precej udarjali z glavami, ker so vsi skočili na žogo. Ljubljana po tem голу ni popustila ter zopet pričela napadati. Sledi kombinacija Lah—Jež. Jež odda idealno žogo nazaj Janežiču, ki strelja volley v oblake, mesto da bi vodil žogo naprej. Tu se ne more več govoriti o nesreči, temveč o neznanju. Napadalni igralci, ki stalno napadajo, morajo tudi zabit kak gol. Tega pa napad Ljubljane ne zna. Zitnik II in Janežič zelo lepo centrira, vendar pa je vsak strel na gol bil tak, da ga je obranil Spasić, ali pa, da je šel v aut. V 25. min. Ljubljana zopet strelja kornar, ki gre v aut. V 29. min. Jugoslavija izsili kornar, ki ga strelja desno krilo. Žoga prileti točno na 5 m črto in kot tanki se zapodi istočasno 5 napadalcev Jugoslavije na žogo. Hasl je hotel še rešiti, vendar zagreši Lazarević foul nad njim. Žoga gre v gol, toda ta gol je bil neregularen zaradi foula nad Haslom.

Ljubljana popušča Moštvo Ljubljane je sedaj začelo popuščati, ker je izgnila vsaka nada za uspeh. Vsi napadi Ljubljane so se razblinili ob obrambi Jugoslavije. Jugoslavija napada po desnem krilu. Žogo dobi v 38. min. Petrović, ki zabije tretji in zadnji gol. Sodil je g. Dukić iz Sarajeva. Bil je objektivno in dober, vendar pa drugega človeka ne bi smel priznati.

Bask : Concordia 6 : 0 (3 : 0)

Bask je zaslužen premagal Concordio, ker je bil tehnično in kombinatorno boljši Concordia niti na trenutke ni predstavljala nevarnega nasprotnika.

Ze v 13. min. doseže Cabrić vodstvo za Baska. Isti igrač zviša v 24. min. na 2:0, v 36. min. pa Tomašević na 3:0.

V drugem polčasu je Bask že v prvi minuti uspešil. V 8. min. strelja Cabrić nepričakovano in že je 5:0. V 28. min. pa isti igralec, ki je bil zelo dobro postiran, postavi končni rezultat 6:0.

BSK : Gradjanski 3 : 1 (3 : 1)

Zagreb, 24. oktobra Gradjanski je moral za to najvažnejšo svojo prvenstveno tekmo nastopiti oslabljen, brez Hüglja in Beloševića, namesto katerih sta igrala Cezarec in Bivec.

V 7. min. je BSK pred vratmi Gradjanskega, toda obramba odbije napad. Žoga je prišla do Stevovića, ki iz daljave 20 m ležerno strelja v gol. Glaser ni niti skušal ubraniti ta strel. V 19. min. nesporazum med Bivcem in Glaserjem. Podhraski dobro izkoristi to situacijo in postavi na 2:0 za BSK. Gradjanski je sedaj nekaj v premoči, toda kljub temu pade tretji gol za BSK. Valjarević odda lepo Podhraskemu, ki doseže tretji gol. Sele v 41. min. doseže Gradjanski svoj častni gol.

Gledalci, katerih je bilo 12.000 so po tekmi nezadovoljni zapuščali igrišče ne samo zaradi poraza Gradjanskega, temveč tudi zaradi slabe igre obeh moštev. V drugem polčasu je hotel Gradjanski z veliko pozhrtvovalnostjo popraviti svoje napake iz prvega polčasa, toda ni mogel izpremeniti rezultata, ker se je Beograščani z uspehom branili.

Sodil je odlično Italijanski sodnik Dettilo.

Hašk : Slavija 2 : 0 (0 : 0)

Sarajevo, 24. oktobra V izredno fair igri je Hašk zaslužen dobil dve točki. Kljub premoči Haška v prvem polčasu je igra ostala brez gola.

V drugem polčasu se bje v 9. min. kornar pusti domačinom. Žoga je dobil Kaci-

jan, ki jo je preko glave golmana poslal v mrežo. V 18. min. strelja desni krilec Haška kazenski strel. Hitrec zelo lepo z glavo predloži Peršiču, ki neubranljivo strelja v desni kot in postavi končni rezultat.

Prvenstvo LNP napreduje

V vseh treh skupinah podsaveza je bil večeraj poln spored

V sedmem kolu podsaveznega prvenstva je dala ljubljanska skupina tri tesne rezultate in močan rezultat v Kranju. Ti rezultati so bistveno vplivali na trenutno stanje tablice, v kateri se je povzpel Kranj na prvo mesto pred Jadrana in Svobodo, Reka na četrto pred Hermesa, a Mars se je z eno piko rešil poslednjega mesta, na katero je potisnil Slovana. Z izjemo Slovana, ki menda ne bo še tako kmalu iz te kronične krize, so ostala moštva, kakor kažejo rezultati precej izenačena in bo še precej prerivanja v tablici. S to nedeljo je prvi del prvenstvenega tekmovalja v ljubljanski skupini pod streho (zaostala je edino še tekma Mars : Slovan), prihodnje nedelje so že na vrsti prve povratne tekme.

V mariborski skupini so zmagali favoriti, le v Murski Soboti je tekma ostala neodločena.

V celjski skupini se je pričakovala zmaga Celja, zelo pa je presenetila visoka zmaga Amaterja v Trbovljah.

Ljubljanska skupina

Jadran : Mars 2 : 2 (0 : 1)

Marsovci so tokrat prijetno iznenadili. Malo je manjkalo, pa bi bili odnesli obe točki iz Trnova. Pa so tudi zaigrali, čeprav je bilo in se je teren spremenil v globoko močvirje. Do odmora so bili Marsovci gladko v premoči, predvedli so res pivorazredno kombinatorno igro in je bila tekma po njihovi zaslugi med najlepšimi, kar se jih je letos odigralo v tej skupini. Če ne bi bil Trček zastreljal enajstke, bi bilo šlo moštvo z dobrim naskokom 2:0 v odmor.

V drugem polčasu so Trnovčani segli po izkušeni taktiki dolgih predložkov na krila. To sredstvo se je izkazalo za zelo koristno in so mogli Jadrancovi z njim priti celo v vodstvo 2:1. Niso pa utegnili ohraniti tesne zmage, dasi so tekom tega polčasa znatno boljše zaigrali.

V moštvo v Poljan so se odlikovali zlasti Drobež na srednjem krilcu, Žigon v napadu in Klingenstein v obrambi, čeprav so tudi ostali napravili svojo dolžnost. Najslabši je bil vratar, ki ima oba zgoditka na vesti, enako kot njegov nasprotnik v Jadrancovem голу. Gola sta dala Drobež in Povhe.

Od Trnovčanov je omeniti le Marolta na srednjem krilcu in nekoliko Kislija. Gola sta padla po Maru in Maroltu.

Sodil je dobro g. Jordan.

Hermes : Svoboda 1 : 1 (0 : 0)

Na hermežanskem igrišču je ostala bitka za vodilno mesto neodločena. Po poteku je tak rezultat dokaj krivičen za Svobodo. Tekom prvega polčasa bi bili moralni Svobodaši po vsej pravici voditi vsaj s tremi goli naskoka, toliko so imeli ne samo zrelih, temveč kar ustvarjenih situacij pred golom. Toda napadalec, kot da bi imeli svince v nogah. V poslednjih potezah so po vrsti odrekli. V drugi polovici je bila igra bolj odprta in so Hermežani prišli že takoj od začetka z lepo potezo v vodstvo, toda tudi v tem delu igre niso bili toliko terensko premočni, da bi z upravičenostjo terjali zmago zase. Nasprotno, v njihovih vrstah se je pojavil glasen nesporazum, po katerem je kapetan poslal lastnega levega krilca na hladno. Seda jso se Hermežani omejevali na obrambo in so le s prodori skušali priti do uspeha. Z nerazumljivim posegom v dogodke je Malič omogočil Svobodni iz posem nenevarne situacije izenačenje in s tem je bil rezultat postavljen.

Hermežani so pri vsem tem bili povezanije moštvo, toda njihove kombinacije so se vedno rušile pred ostrim startom Svobodaške obrambe. Nekatera mesta so imeli Šiškarji izredno slabo zasedena, ker so nastopili z nekaterimi rezervami. Gol je dal po lepi kombinaciji Goršič.

Svobodaši so trpeli predvsem zaradi zelo slabo razpoložene srednje vrste, v kateri sta bila stranska krilca zelo šibka, v sredini pa se je Habiht po odmoru sesedel. K sreči je bila oja obramba vedno na mestu in je sprosti očistila vse. Napad pa je bil zelo neodločen v poslednjih potezah, edini gol je nehoti zabil Rogelj, ker se mu je Malič umaknil.

Sodil je dobro g. Camernik.

Reka : Bratstvo 2 : 1 (0 : 0)

Do polčasa sta obe moštvi igrali precej medlo. Zlasti je odpovedal reški napad, ki se nikakor ni mogel znati. Bratstvo je nastopilo v deloma oslabljeni postavi in je dalo Reki enakovredno partijo.

V drugem delu igre so Rečani vzeli stvar resnejše v roke in so kmalu prišli v terensko premoč, iz katere sta rezultirala dva efektna zgoditka (Battelino, Aljančič). Proti koncu so Jeseničani na vso moč pritiskali, da bi popravili, kar se je popraviti dalo in jim je res uspelo znižati na 2:1. Edini gol je dal Stančević.

V Reki je precej zadovoljil Jež na levem krilu. Bratstvo je imelo dobro obrambo. Zavrl je igral povprečno.

Sodil je dobro g. Vrhovnik.

Kranj : Slovan 8 : 0 (3 : 0)

Kranj, 24. oktobra V seriji tekem za podsavezno prvenstvo je danes tujaj gostoval ljubljanski Slovan

Pred 3000 gledalci je sodil dobro in objektivno g. Moni Karlo iz Skoplja.

Hajduk : Jedinstvo

2 : 0 (0 : 0)

Split, 24. oktobra

Kljub slabemu vremenu in vetru se je zbralo na tekmi okoli 2000 gledalcev.

V 9. min. pride Alujević s žogo pred gol Jedinstva. Branilec Jedinstva ustavlja žogo z roko in sodnik Berglez diktira upravičeno enajstmetrovko, ki jo Lemešič pretvori v gol. Hajduk je v premoči. Sedaj pride do izraza tudi nediscipliniranost in surovost igralcev Jedinstva, ki tudi zavlačujejo in sabotirajo igro s stalnimi streli v aut. Kljub temu zabije Alujević v 38. min. drugi gol za Hajduk.

in je doživel katastrofalen rezultat. Sam rezultat pove vse.

Domače moštvo je gladko prevladovalo na terenu od začetka do konca in se je igralo večinoma na Slovanovi polovici. Z dobro povezano igro je Slovana potisnilo docela v obrambo. Kranjski vratar Magister ni imel sploh nobenega posla. Gole so zabil: Strenovič 5, Unterreiter 2, Vreček 1.

V deževnem vremenu je bil obisk bolj slab. Sodil je g. Mrdjen dobro.

Mariborska skupina

Maribor : Rapid 2 : 0 (1 : 0)

Maribor, 24. oktobra Za današnje prvenstveno tekmo med stanovalci rivaloma je vladalo precejšnje zanimanje in se je zbralo na Rapidovem igrišču do 800 gledalcev.

Maribor je nastopil v običajni postavi, dočim je Rapid izmenjal nekatere moči, ki so v zadnjih tekmah slabo igrali.

Današnja tekma je bila izredno živahna in napeta. Poudarjati pa moramo, da ni bila taka, kakršna se je v splošnem pričakovala. Bila je sicer sveža in je po prvih potezah obetala gladko zmago, Maribora, toda kmalu se je pokazalo, da je Rapidova obramba zelo trda. Igralo se je za res. Obe moštvi sta se potrudili do zadnjega diha, da bi si priborili prednost zase. V splošnem sta bili obe enajstorice enakovredni. Maribor je imel sicer prednost v napadu, ni bilo opažati premoči niti enega, niti drugega moštva. Maribor je mnogokrat poskušal, da bi vrnil svoj sistem igre. Bilo je nekaj posrečenih potez s kratkimi pasovi po notranjem napadalnem krilu. Vendar pa so se morali Mariborčani pripraviti, da to taktiko ne bodo zmagali. Zato so se vedno češče zatekali k igri po krilih in so od tuda lažje prodirali. Oba gola sta tudi plod te taktike. V krilski vrsti je bil zelo delaven Kirbiš, pa tudi oba stranska krilca sta bila prav dobra. Vratar je bil precej nesiguren, pač pa sta oba branilca dobro opravila svoj posel.

Rapidovci se trdovratno držijo svojega načina igre. Nekaj časa se zaženejo, kakor da bi hoteli nasprotnika pregaziti. Ko pa ta vira po nekaj minutah popusti, igrajo defenzivno. To se je tudi danes večkrat opazilo. Poleg tega pa je igral napad zelo šibko. Ne samo to. Po uvodni povezanosti v kombinacijah je razpadel v pet sestavnih delov, od katerih je delal vsak na svojo pest. Tem lažja je bila naloga Mariborove obrambe. Tudi so Rapidovci precej popustili v svoji borbenosti.

Gola sta padla v 42. min. prvega polčasa po Pliveršku in v 20. min. drugega polčasa po Podbukovšku. V 15. min. je Rapid zastreljal enajstmetrovko.

Sodil je g. Nemeč v splošnem dobro in objektivno. Pred pričetkom igre se je vršila sredi igrišča majhna slovesnost. Zbrali so se funkcionarji Maribora s predsednikom dr. Stamonom na čelu in čestitali igralcu Jos. Kirbišu k tristoletni tekmi za barve Maribora. Kirbiš je prejel lepo spominsko darilo. Spominsko darilo je dobil tudi Miloš Ogrizek, ki je danes odigral svojo stoto tekmo. Šopke cvetlice pa so dobili igralci Vodeb, Pliveršek in Gomol, ki odhajajo ta teden k vojakom.

V predtekmi je Rapidova rezerva porazila rezervno Maribora s 5:0 (2:0).

Dopoldne je zmagala mladina Železničarja nad mladino Maribora s 4:1 (2:0). V prijateljski tekmi med Mariborskimi gasilci in Grafiki so zmagali gasilci z 2:1.

Železničar : Gradjanski 6 : 1 (3 : 0)

Čakovec, 24. oktobra Železničar je predvedel lepo in koristno igro ter je bil ves čas v stalni premoči. Gradjanski ni mogel parirati kombinacijskih potez Mariborčanov ter so se njegovi igralci omejevali na defenzivno igro.

V drugi polovici pa so postali nekoliko aktivnejši in so v 15. min. zabili svoj častni gol.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Mura : ČSK 3 : 3 (3 : 1)

Mur. Sobota, 24. oktobra Zanimiva in napeta igra, ki pa je bila tipična borba za točke. V prvi polovici je Mura prevladovala tako očitno, da se je zdelo, da bodo gostje visoko poraženi. Drugem polčasu pa so Čakovčani napadali s toliko silo, da so rezultat izenačili.

Odlično je sodil dr. Planinšek.

Celjsko-trboveljska skupina

Celje : Olimp 2 : 0

Celje, 24. oktobra Na razmočeni Glaziji je bila danes povratna tekma, v kateri je Celje zaslužen zmagalo. Tekma je bila v prvem polčasu živahna in zanimiva, po odmoru pa je postala igra obeh moštev težerna. Napad Celja sicer ni bil dovolj povezan, vendar pa je bil tehnično boljši od napada Olimpa. Krilski vrsta Celja ni bila v običajni dobri formi, pa je kljub temu dobro podprala napad. Zelo dobri sta bili oba obrambnika.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Sodil je g. Kopic iz Maribora.

Vsaka ASPIRIN TABLETA nosi BAYER Bayerjev križ!

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

V prvem polčasu je bila igra izenačena. Napadi Celja so bili sicer odločnejši, toda vratar Olimpa je izvrstno branil. V 39. min. strelja Dobrajc, ki je bil najboljši mož Celja, iz kota pred gol, Slamič prevzame volley in pošlje v gornji levi kot. V 39. min. poviša Dobrajc z daljave 16 m s preciznim strelom tik pod prečko na 2:0. Celje je v lahni premoči. Tudi po odmoru ima več od igre, a ne zna izbrati več lepih prilik. Olimp je vse do konca igral pozhrtvovalno in izvedel nekaj lepih kombinacij, toda obramba Celja je bila na mestu in se rezultat ni spremenil.

Sodil je g. Matančič iz Zagreba točno in objektivno.

Dopoldanska prijateljska tekma med Atletiki in Hrastnikom je s 4:4 (2:2) ostala neodločena.

Amater : Trbovlje 9 : 1 (5 : 1)

Trbovlje, 24. oktobra

Ze sam rezultat pove, da je bil Amater ves čas v veliki premoči. Zlasti se je odlikovala krilska vrsta. Trbovlje ni pokazalo igre, ki bi ga upravičilo za prvi razred. Teren je bil zelo slab.

Sodil je g. Hobaher iz Celja.

Ostale nogometne tekme

PRAGA: Češkoslovaška : Avstrija 2:1 (0:0) Tekma za Evropski pokal. Sieska Ostrava : Plzen 4:3. Pravenstvena.

DUNAJ: Praga Dunaj 1:0 (1:0). BERLIN: Nemčija : Norveška 3:0 (2:0).

RIM: Ferencváros : Lazio 5:4 (3:4). Ker je Ferencváros zmagal tudi v prvi tekmi,

Teden dni filma

Največji film zadnjih časov pride v Ljubljano

Olivia de Havilland in Fredrich March v filmu »Antonio Adverso«

Ko je pred nekaj leti napisal mladi angleški pisatelj Harwey Allen svoj 1200 strani obsegajoči roman »Anthony Adverso«, pač ni mogel slutiti, da bo s tem svojim prvencem zaslovel po vsem svetu in si pridobil z njim še veliko premoženje. Saj je le malo pisateljev, ki se jim nasmehne takšna sreča. Toda tu se je zgodil čudež. Knjiga je izšla izprva v nakladi 10.000 knjig, kar je za Anglijo malo, toda dva meseca po izidu, je bila tiskana že dvajseta naklada, in skupaj so dale te naklade okoli 300.000 knjig. To je bilo pred štirimi leti. Doslej je samo v originalu izšlo že nad 2 milijona knjig, v zlati visoki ceni, razen tega pa imajo že vsi večji narodi tudi prevod.

Taka knjiga je kar klicala po filmanju. Toda ker se roman odigrava v časih Napoleona in po vsem svetu, bi moralo biti njeno filmanje zelo drago — tudi avtor s svojimi zahtevami ni bil skromen — in le malo družb bi ga bilo zmoglo. Naposled si je kupila pravico družba Warner Bros s Firstom Nationalom in izdelala po obširnem originalu film, ki je stal poldrug milijon dolarjev. Film je nenavadno dolg in ga igrajo skoraj dve uri in pol. V njem

sodeluje 98 znanih ameriških igralcev, med njimi Fredrick March, Gale Sondergard, Edmund Gwenn, ki ga žal že tako dolgo nisimo videli, Olivia de Havilland, Donald Woods, Akim Tamirov, Henry O, Neill Ralph Morgan in še drugi.

Pesem hrepenenja je eden izmed najlepših vložkov v veliki film »K novim obalam«, v katerem igra Zarah Leander vlogo glavne junakinje Glorije (na sliki)

Film je tipično zgodovinski, toda po svoji režiji, razkošju in vernem podajanju zgodovinskega okolja presega vse tisto, kar smo bili doslej vajeni gledati v filmih.

Ne bomo razglabljali o njegovi vsebini. Dovolj je če povemo, kaj je napisal o njem eden najbolj znanih ameriških literarnih kritikov:

»Ta film je kulturna priča ene najzanimivejših in najburnejših dob svetovne zgodovine. Gledanje tega filma ni samo uživanje: vsak gledalec bo čutil, da se je iz filma naučil bolje spoznavati ljudi in vse dogodke, ki so naravnali pot zgodovine. Ta film je zgovoren dokument, vzlet iz slavne, a tudi krvave preteklosti, ki so nastajala nova cesarstva in se podirala stara. V vrtincu strasti, ljubezni, pohlepa za zlatom, slavo in močjo se pred našimi očmi nizajo slike čudežno verno podanih človeških življenj.«

Ta navdušena kritika pove več kakor vse drugo in je vsako posebno pojasnjevanje filma »Antonio Adverso« odveč. V Ljubljani ga bomo videli najbrže konec tedna.

Filmi prihodnjih dni

Kino Sloga ima za prihodnji mesec določen prav lep in pester program. Igral bo znani film »Lord Nelson«, ki je zbudil v Angliji toliko pozornosti, da so ga morali takoj po njegovi izgotovitvi igrati pred samim kraljem. Film obravnava ustanovitev angleškega Lloyda za časa Napoleona.

»Pater Vojteh« bo monumentalni film po romanu Jana Klecanda. V njem igra glavno žensko vlogo Jifina Stepičnikova, ki se je še vsi spominjamo iz »Maryše«.

Tudi »Ramona«, ki je že v dobi nemega filma zbudila toliko pozornosti, pride na program. Film je zdaj zvočen in izdela v barvah.

»Beli volk« nas bo povedel med zlatokope na Aljaski, »Potemkin« pa nam bo kazal življenje ruskih emigrantov v Parizu.

Za konec meseca pride Stolzova opereta »Kraljica ostrig« s Hermannom Thimigom, Theom Lingenom in Oskarjem Simo ter še nekaterimi znanimi nemškimi igralci.

Nov Tarzan

Tarzanovi filmi, zlasti poslednji, v katerih je igral glavno vlogo slavni plavalec Johny Weissmüller, so si pridobili velik krog hvalečnih gledalcev. Zlasti te bo razveselila vest, da bomo v kratkem lahko gledali v Ljubljani v Matici najnovejši Tarzanov film pod naslovom »Tarzan — zmagovalec«. Film bo posebno zanimiv zaradi svoje skrajno napete vsebine in prelepih prirodnih posnetkov. Pravijo tudi, da igra Weissmüllerja še nikoli ni bila tako dovršena kakor to pot in da še nikoli ni pokazal toliko drznosti kakor v tem filmu. Njegova partnerica je spet lepa Maureen O'Sullivan. Film je režiral Richard Thorpe, nova režiserska zvezda na hollywoodskem nebu.

Gotovo bo v Ljubljani imel velik obisk.

FOTOAMATER

Začetnike v fotografiji in tiste, ki se žele v njej izpopolniti opozarjamo, da otvori Fotoklub Ljubljana v prvi polovici novembra pod vodstvom priznanih strokovnjakov poseben tečaj, za katerega se sprejemajo prijave bodisi pisмено na naslov kluba, bodisi osebno ob torkih in petkih zvečer v klubskem lokalu. Mesečna pristojbina za nabavo demonstracijskega in pokusnega materiala za člane in dijake Din 10, za nečlane Din 20. Interesente se posebe opozarjamo, da se bodo v okviru tečaja vršili poučni izleti, enačinski večeri, skioptična predavanja in ob koncu majhna razstava. Sloves ljubljanskega Fotokluba daje najboljšo jamstvo, da bodo udeleženci tega tečaja imeli od njega največjo korist.

Skioptična predavanja K. Kocjančiča po deželi se pričnejo v novembru. Društva, šole in druge ustanove, ki imajo zanimanje za to, da bi predavatelj nastopil v njihovem okvirju, naj se obrnejo za informacijo na: Fotoklub Ljubljana, Ljubljana, Levstikova ulica (za »Mladiko«).

»Photograph für Alle«. Izšla je druga oktobrska številka z gradivom, ki obravnava v prvi vrsti snemanje pri umetni luči, razen tega razpravlja o zbiranju znakov in fotografij, o objektivu iz — brivice, četverkotnem malem formatu in v posebni prilogi o stereofotografskih vprašanjih. Revija, ki izdaja založba Union v Berlinu in izhaja dvakrat mesečno v velikem formatu, priporočamo vsakemu amaterju, ki si želi za malo denarja res mnogo pouka o vseh fotografskih zadevah.

PRITOŽBA

Rekrut Smola se je pritožil, da je dobil v juhi pesek.

»Smola,« mu je dejal narednik, »ali ste postali vojak, da boste domovino branili, ali zato, da se boste nad juho pritoževali?«

»Da bom domovino branil, gospod narednik, ne pa da jo bom pojedel.«

SKRIVNOSTNO

»Za čem je umrla Smolčeva žena?«

»Prehitro je živela.«

»Kako to?«

»Ko se je omožila, je bila deset let starejša od moža, ko je umrla, pa deset let mlajša od njega.«

Čez drn in strn...

CERKEV, KI ŽRE

V Beogradu grade novo, veliko pravoslavno cerkev Sv. Marka. Cerkev bo zgrajena v monumentalnem bizantinskem slogu. Je že precej dograjena, zadnja dela, kamnoseška na prednji fasadi, morajo po pogodbi biti končana do 1. novembra. Doslej je gradba požrla 15 milijonov din, pa bo treba še nekaj milijonov, da bo cerkev sposobna za bogoslužje (»Slovenec«, 15. X.)

Kdo bi si pri nas upal dovoliti takšen stil, če bi bila beseda o gradnji kakšne, rečimo, nepravoslavne cerkve na Slovenskem?

PRICE SO IN JIH NI

Grof Zabec je dne 27. maja t. l. v bližini gradu Viltuža v Bresternici trčil s svojim avtomobilom v kolo, na katerem se je vozil monter falske elektrarne Herman Hostnikar s svojo hčerko Ivancko... Prič o tem dogodku ni nobenih, razen obeh prizadetih, od katerih pa Hostnikar ni več med živimi. (»Slovenski dom«, 18. X.)

Takšna je pač usoda skoraj vseh katastrof: nekaj prič sicer zmerom ostane, a zmerom je po navadi nekaj mrtvih med njimi.

SKRIVNOST KROGA

Kdor je bil kdaj na Dunaju, si je vsaka kor moral ogledati tudi rotundo v Pratu, ki je bila še vedno mogočna zgradba. Kakor že ime pove, je bila zgrajena v nekakem polkrogu, bila je okrogla. (»Slovenec«, 20. X.)

Rotunda, krog in polkrog — kaj je v resnici vse to z vidika večnosti in vesoljstva?

DANES IN JUTRI

Današnji seji odbora za nevmišavanje, ki se bo začela najbrž ob 15. uri, bo predsedoval zopet lord Plymouth. Najprej se je govorilo o takozvanem simboličnem umiku prostovoljcev. (»Slovenski narod«, 22. X.)

Malo pozno je prišla na zadnje vendarle na dnevi red razprava o tem simboličnem umiku, pa kakor vidite, še zmerom prezgodaj. Seja se bo šele pričela, pa se je že govorilo o njem.

PREPROSTA REČ

Iz Amerike prthaja vest o presenetljivem izumu slavnega učenjaka prof. Einsteina.

Gre za fizično realizacijo fantoma, bitja, ki prevzame naše točne proporcije človeka, njegovega obraza, barve in vse zunanosti človeka, ki je kakor ustvarjen iz enakih mišic in nosi tudi enako obleko. Pri vsem tem ostane fantom, lahko ga prebodem, ne da bi se mu kaj zgodilo. To bo gnata, ne da bi bila v resnici gnotna. Fantom bo narejen iz značnih valov... Princip tega čudeža je kraj enostaven. Mislimo si paralogram, postavljen na sprejemni aparat iste oblike. V parerologramu se napravi iz prestreženih valov gnotna podoba predmeta, osebe ali celo oddajnega prizora. Z drugimi besedami rečeno: Einsteinov izum nam prinaša totalno televizijo. (»Slovenski dom«, 22. X.)

V resnici od sile enostavna reč. Po tej preprosto nazorni reži si bo totalno televizijo najbrž lahko vsak zase napravil doma.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 25. oktobra: Zaprtlo. Torek, 26. oktobra: Vozel. Proslava 35letnice pisateljskega udejstvovanja g. Pečije Petroviča. Izven.

Sreda, 27. oktobra: Pesem s ceste. Red A. Četrtek, 28. oktobra: Beraška opera. Red B. Petek, 29. oktobra: Julij Cezar. Dijaska predstava. Globoko žiznane cene od 14 do 2 din.

OPERA

Ponedeljek, 25. oktobra: Zaprtlo. Torek, 26. oktobra: La Boheme. Premierski abonma.

★

Jutri proslavi naša drama jubilej 35letnega pisateljskega dela g. Pečije Petroviča s njegovo trodejanko »Vozel«. Predstavi, ki se bo igrala v premierski sezoni bo prisostvoval slavjenec. Pečija Petrovič spada med naša najpopularnjeje srbohrvatske dramatičarje. Njegova dela so gledališkimi obiskovalcem deloma znana, ker so jih nekatera naša gledališča že vprizorila.

V sredo se bo odigrala Schurekova igra »Pesem s ceste« za red A. Delo nam pokaže tri poestne muzikante, življenjske autodidate, ki se bore za majhen košček sreče in prostorček na soncu. Pristržno dajanje zajame gledalca s preprosto človečnostjo.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da so po dolgem, mukopolnem trpljenju danes izdihali svojo blago dušo v 76. letu starosti naša dobra teta

Marija Pirc

tvorničarka in posestnica

Pogreb pokojnice bo v ponedeljek ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Lipnici na farno pokopališče v Kropi.

Prosimo tihega sožalja.

V Lipnici, Celju, Kropi in Mariboru, dne 23. oktobra 1937.

Žalujoči ostali

Erez posebnega obvestila.

FILATELIJA

Nove znamke po vsem svetu

Češkoslovaška: V spomin na Masaryka je izdala češka pošta dve posebni žalni znamki in sicer 50 vinarico vrednoto iz leta 1930 in jubilejno znamko iz leta 1935, obe v črni barvi, višjo vrednost z datumom Masarykovega pogreba. Izpolnilno polje pod znamko ima napis: »T. G. Masaryk je zaslužil za svojo državo.«

Turčija: Za kongres turške zgodovine so izšle štiri znamke po 3, 6, 7 in pol ter 12 in pol kurusov. Na dveh znamkah je kip Kemala, na dveh pa jelen.

Španija: Drugi toledski blok, ki pa ga je treba smatrati kot neoficielnu spekulacijo, je dobil drugačno sliko kakor prvi. Na njem je porušeno mesto in nov napis ob robu. — Prva obletnica Francovega upora je dala spet povod za celo kopico pretiskov. Za Seviljo je bilo preiskanih 17 vrednot izdaj iz leta 1931 do 1936, dvanaest vrednot letošnjih izdaj (Cid, Izabela) in štiri znamke za brzojavno pošto z rdečimi, sinjimi in črnimi pretiski. Za Malago je dobilo devet vrednot letošnje serije rdeč ali črn pretisk: »1936 — Malaga — 1937 18 Julio — Arriba Espana!« in glavno generala Franca. Za Aragonijo je izšlo deset takšnih znakov za »proslavo«, razen tega pa so bile izdane podobne znamke tudi za Burgos in Saragošo. Blagoslov Francovih znakov je kar prebiten, da bi ga bilo vredno zbirati in kategorizirati.

Španski Maroko: Tu so izšle provizorije, pri katerih je višja vrednota pretisnjena z nižjo ceno. Na znamki po 4 pesete je pretisk 1 centimo, na znamki po 250 pesete 2 centima, na znamki po 25 centimov 5 centimov, na znamki po 1 peseto 10 centimov in na znamki za ekspresno pošto po 20 centimov je zdaj pretisk 15 centimov. Znamka po 5 centimov s sliko Blasca Ibaneza, po 10 centimov s sliko Coste in po 30 centimov s sliko Jovellanos je dobila zdaj nov pretisk »Tanger« — Na sled je izšlo tu za obletnico Francovega upora sa-

mo 17 raznih vrednot s spominskim napisom »17. Julio 1936. — Ayuntamiento Nacional« in s pretiskom slik raznih viest orožja.

Romunija: Izšla je nova dolatna znamka za polpiranje letalskega fouda po 20 banjev v vijoličasti barvi.

Bolgarija: Frankovna znamka po 4 leve v oranžni barvi je izšla z barvno črto pod in nad sliko kralja Borisa. Razen tega je izšla v isti izvedbi tudi nova dopolnilna vrednota po 14 levov v rjavj barvi za priporočena pisma v inozemstvo.

Anglija: Izšla je v novi seriji rdeče rjava znamka po 1 in pol pennyja s sliko kralja Jurija VI — Ista znamka je že izšla s sinjim pretiskom »Tangier« za mednarodno ceno v Maroku in s pretiskom »Marrocco Agencias — 15 Centimos« za špansko ozemlje.

Bolivija: Nove frankovne provizorije je izdala poštna uprava. Na vseh je pretisk »Comunicaciones D. S. 25. 2. 27.« Na zeleni znamki po 2 centa iz leta 1933 je pretisk 5 centov, na višnjevrksti po 25 centov iz leta 1933 pretisk 15 centov in 30 centov na rdeče rjavi znamki po 1 boliviar iz leta 1920 pa 50 centov. Enak pretisk so dobile tudi znamke za letalsko pošto. Zelena po 35 centov iz leta 1930 je pretisnjena z vrednostjo 5 centov, ista znamka pa ima tudi pretisk 20 centov in 50 centov.

Braziliija: Za kongres esperantistov v Rio de Janeiro je izšla posebna spominska znamka po 300 reisov s sliko zemeljske krogle. Naklada je znašala 700.000 kosov.

Ekvador: Izšle so nove frankovne znamke in sicer zelena po 2 centa, karminasta po 5 centov, sinja po 10 centov, rdeča po 20 centov ni olivna po 1 sucre. — Za značno pošto so izšle naslednje nove znamke: po 10 c. rjava, po 20 c. olivna, po 70 c. sivo rjava in po 2 sucra vijoličasta. — Obe seriji znakov sta bili tudi s pretiskom »Ofi-

cial« izpremenjeni v znamke za uradno pošto.

Haiti: Izšla je nova znamka za letalsko pošto po 50 centov v karminasti barvi.

Italija: Serija spominskih znakov za 2000 letnico cesarja Avgusta, ki smo jo zadnjič samo omenili, obsega naslednje vrednote: Frankovne znamke po 10 centimov temno zelena, po 15 c. rjava, po 20 c. rdeča, po 25 c. svetlo zelena, po 30 c. olivno rjava, po 50 c. vijoličasta, po 75 c. opečnato rdeča, op 1.25 lire sinja, po 1.75 + 1 lire lila-ista in po 2.55 + 2 lire sinje črna. Letalske znamke so naslednje: po 25 c. lila-ista, po 50 c. rjava, po 80 c. rdeče rjava, po 1+1 lire sinja in po 5 + 1 lire sivo vijoličasta. Znamke so zelo lepo izdelane.

Kostarika: Izšla je nova uradna znamka po 2 centa v vijoličasti in črni barvi.

Libanonska republika: Tu so izšli novo znamko po 10 piastrov v rdeče rjavi barvi.

Liechtenstein: Izšla je nova frankovna znamka po 25 centimov.

Norveška: Novi frankovni znakovki po 7 oerov zelena in 15 oerov olivna sta izšli te dni.

Paragvaj: Za 400letnico mesta Assuncion so izšle spominske znamke po 0.50 pesosa vijoličasta in rdeča, po 1 peso svetlo rjava ni zelena, po 3 pesose rdeča in svetlo sinja, po 10 pesosov lilasto rdeča in rumena, ter po 20 pesosov sinja in siva. — Za narodni evharistični kongres v Assuncionu so izšle spominske znamke po 1 peso sinja, rumena in rdeča ter po 3 pesose in 10 pesosov v istih barvah.

Peru: Izšla je nova frankovna znamka po 2 sola v vijoličasti barvi ter znamke za letalsko pošto po 15 centov v sivo sinji barvi, po 20 c. olivna in 30 c. rjava.

Portugalska: Izšla je posebna znamka za pošiljke Zemljepisnega društva brez oznabe vrednosti v lilasti in rdeči barvi.

Sirija: Izšla je nova serija znakov za letalsko pošto, ki o sega naslednje vrednote: po 0.50 piastra vijoličasto rjava, po 1 piaster sivo črna, po 2 piastra zelena, po 3 piastre sinja, po 5 piastrov lilasto rdečkasta, po 10 piastrov rdeče rjava, po 25 piastrov sinje skriljasta. Slike kažejo letalo nad Damaskom in Aleppo.

Tunis: Izšel je frankovni provizorij po 1.75 na 1.50 franka v sinji in svetlo sinji barvi.

O blokih

S konjunkturo v blokih se je začelo tudi njihovo ponarejanje. Tako ponujajo iz Prage falsifikate obeh ruskih blokov. Tisk je dober, papir pa slab. Pri originalih je papir krekast. Neka poljska firma ponuja ponarejene bloke razstave v Varšavi iz leta 1927. Tisk je slaba litografija, papir pa debelejši kakor pri originalih.

Zbiralcem svetujemo, naj bodo pri nakupovanju blokov previdni.

Kakor se je izkazalo, so doslej čista spekulacija bloki Islanda, San Marina in vsi španski, ki jih je izdala Francova vlada.

Večino teh blokov je prevzela neka družba in jih zdaj za visoke cene razpečeva.

Filatelistični klub na Jesenicah je bil prejnjeno neležlo ustanovljen na ustanovnem obnem zboru v Novakovi kavarni. Zanimanje za novo organizacijo je bilo že od vsega početka prav živahno in takoj prvi dan se je v klub vpisalo večje število članov. Redni setanki bodo vsako drugo neležlo ob 15. v Novakovi kavarni. Filatelisti z Jesenic in okolice so vabljeni, naj pristopijo h klubu.

Filatelistični klub v Ljubljani ima svoje sestanke vsak torek ob 20. v restavraciji »Sestica«. Filatelisti so vabljeni. Sprejemajo se novi člani.

ZBORNICA ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI

NAZNANJA, DA JE PREMINUL NJEN URADNI SLUGA, GOSPOD

MARTIN MUSAR

ZVESTEVA USLUZBENCA OHRANI ZBORNICA TRAJNO V LEPEM SPOMINU.

LJUBLJANA, DNE 24. OKTOBRA 1937.